Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Lausunto

27.3.2025

EU/338/2025
EU/338/2025-MMM-4

Asiantuntijalausunto; Maa- ja metsätalousvaliokunta perjantai 28.3.2025 klo 09.00 / E 8/2025 vp

Erityisasiantuntija Joel Järvinen

Maa- ja metsätalousministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto komission tiedonannosta: kilpailukykykompassi EU:lle.

Maa- ja metsätalousministeriö haluaa nostaa esille, että kilpailukykykompassi huomioi hyvin biotalouden mahdollisuudet kasvun ajurina. Ministeriö korostaa Suomen kannan mukaisesti, että Suomen tavoitteena on, että biotalouden ja kiertotalouden mahdollisuudet huomioitaisiin vahvasti eri politiikkatoimissa. Biotalous ja uusiutuvat luonnonvarat tarjoavat kestäviä ratkaisuja vähähiilisyyteen, haitallista riippuvuuksista irtautumiseen, huoltovarmuuteen ja maaseudun taloudellisten näkymien parantumiseen. Kiertotalouden mukainen resurssitehokkuus, uusiokäyttö ja kierrätys sekä luonnonvarojen kestävä käyttö ovat keskeisiä keinoja edistää kestävyystavoitteita, vähentää riippuvuuksia sekä edistää kestävää teollisuuspolitiikkaa.

Kilpailukykykompassissa kasvua haetaan myös uusista kasvunajureista kuten biotieteistä, kehittyneistä materiaaleista ja avaruusteknologioista. Kilpailukykykompassissa on nostettu esille myös biopohjaiset materiaalit, biovalmistus, biokemia ja maatalouteen liittyvä bioteknologia. Kaikki nämä linkittyvät läheisesti komissiossa valmistelussa olevaan biotalousstrategian päivitykseen. Päivityksen pitäisi valmistua tämän vuoden aikana. Vuonna 2026 annettava kehittyneitä materiaaleja koskeva säädös koskee tuotteen koko elinkaarta tutkimuksesta käyttöönottoon. Suomi on osallistunut aktiivisesti keskusteluun EU:n päivitettävästä biotalousstrategiasta.

Maa- ja metsätalousministeriö on korostanut eritysesti seuraavia näkökantoja biotalousstrategian valmistelussa.

- On erittäin tärkeää, että EU:n biotalouden kilpailukyky säilyy EU:n biotalousstrategian päivityksen päätavoitteena.

- Biotalouden kehittymisen kannalta komission tavoitteet sääntely- ja hallinnollisen taakan vähentämisestä ja sääntelyn yksinkertaistamisesta ovat tarpeellisia. Sääntelyn täytyy olla oikeasuhteista, vakaata, johdonmukaista ja teknologianeutraalia. Tähän liittyvän työn tulisi olla systemaattista, pitkäjänteistä ja läpinäkyvää. Kilpailukyvyn näkökulmasta on myös keskeistä, että EU-sääntely tukee yritysten ennustettavaa ja vakaata toimintaympäristöä.

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Maa- ja metsätalousministeriö				
PL 30 00023 Valtioneuvosto	Hallituskatu 3 A Helsinki	0295 16001 +358 295 16001		kirjaamo.mmm@gov.fi

Biotalouden näkökulmasta on tärkeää, että komissio arvioi uuden lainsäädännön tarvetta ja säädösehdotustensa vaikutuksia. Suomi korostaa, että sääntelyssä sisäisten ja ulkoisten politiikkaratkaisujen johdonmukaisuus tulee varmistaa. Näin toimien tuetaan myös EU:n houkuttelevuutta yhteistyökumppanina ja investointikohteena. Biotalouteen liittyen on paljon sääntelyä bioperäisten sektoreiden kestävyydestä, jonka kaikkia vaikutuksia ei ole vielä arvioitu. Siksi on tärkeää arvioida nykyisen lainsäädännön vaikutukset biotalouden kestävyyteen. Lisäksi pitää kiinnittää huomiota vaikutuksiin ruokaturvaan ja huoltovarmuuteen.

- Biotalous olisi tunnustettava horisontaalisesti EU:n eri politiikoissa ja sen ohjauskeinoissa. Strategisten ja kriittisten teknologioiden täyden hyödyn mahdollistamiseksi tarvitaan myös tehostettuja kohdennettuja bioteknologian ja biotalouden tutkimus- ja kehitystoimia, tuotteiden kaupallistamista, uusien tuotteiden sujuvaa markkinoillepääsyä ja tuotannon skaalautumista.

- Biotalouden eri sektoreiden ja alueiden huolellinen kuunteleminen on avainasemassa biotalousstrategian päivityksessä onnistumisen kannalta. On tarpeen varmistaa koko arvoketjun kattava ja sektorikohtaisiin vahvuuksiin perustuva lähestymistapa biotaloudessa. Tuotteita ja palveluita voidaan kehittää niin biomassojen kuin muiden ekosysteemipalveluiden pohjalta. EU:ssa tulee vahvistaa biopohjaisten tuotteiden kysyntää monipuolisin keinoin.

- Biotaloudelle on ominaista, että jäsenmaiden toimintaympäristöissä on eroja. Strategiassa olisi tunnustettava jäsenvaltioiden paikalliset olosuhteet ja tuotantorakenteet. Näyttää siltä, että jäsenvaltioiden ja alueiden politiikkatukea on edelleen tarpeen jatkaa. Biomassan tyyppi ja alkuperä riippuvat jäsenvaltioiden paikallisista ja alueellisista olosuhteista, ja biotalousstrategia kattaa useita erilaisia biomassalähteitä.